

2 Тыя сирийн кэлимник сайыннарыы туһунан Иннокентий Матвеев кэпсиир.

3 Улууспутугар суот-учуот эйгэтин үлэтэ-хамнаһа.

4 ЧУРАПЧЫ - УСПУОРТ ТУОНАТА

САНА ОЛОХ 12+

Чурапчы улуунун хаһыата • ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР • sanaoloh

оптуорунньук сэттинньи 19 > сэрэдэ сэттинньи 20 > элпизар сэттинньи 21 > бэтинсэ сэттинньи 22 > субуота сэттинньи 23 > баскыһыанньа сэттинньи 24 > бэнидизинньик сэттинньи 25

Ытыктабыллаах Чурапчы улуунун үп эйгэтин үлэһиттэрэ, бэтэрээннэрэ!

Эһигини улууспутугар бэлэстэнэр финансистар идэлээх бырааһынньыктарынан итилик-истигник эбэрдэлиһин!

Ханнык даҕаны кэмнэргэ үп-харчы эйгэтин үлэтэ уоллостыба олоһор баһылыыр суолталаах. Үп хамсааһыннык хачыстыбатын экономика, социальнай бырагыраамалар, дьон-сэргэ олоһун таһымн үрдэтии бигэ туруктаахтык сайдалара быһаччы тутулуқтаах.

Үбү солтөөхтүк салайыы, туһалаахтык тыырыы эһиги үлэһит сүрүн соруғунан буолар. Биһиги идэлэригэр толору бэриниһлээх, чигинэй, өр кэмнэ үтүө суобастаахтык үлэлээбит, күн бүгүн үлэһит сылдыар финансист идэлээх дьоммутунан кизин туттабыт, сыралаах үлэһитин сыаналыыбыт. Чурапчы улуунун социальнай-экономическай сайдыытыгар инникитин даҕаны суолталаах кылааккытын киллэрсэ, бойдубут үйгүтүн уһанса, ситиһилээхтик, таһаарылаахтык, үтүө түмүктэрдээх үлэһит-хамсыы туруоххут дьин эрэһин уонна махталбын биллэрэбин.

Хас биридигитигэр, дьиз кэргэннитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, этэнгэ буолууну, санааттан сана ситиһиллэри, үрдүк чыпчааллары, үйгулаах олобу, үгүс үөрүүлээх түгээннэри баҕарабын.

Алексей НОГОВИЦЫН,
«Чурапчы улууһа (оройуона)» МТ
баһылыгынын э.т.

Күндү Чурапчы улуунун үп эйгэтин бары үлэһиттэрэ!

Эһигини уустук идэһит бэлэстэнэр итилик-истигник, үлэһит үтүө өрүтүн үрдүктүк бэлэстээн, махтанан туран, улуус дьокутааттарынын аатыттан эбэрдэлиһин!

Үп эйгэтин күннэһи үлэтэ олус уустук, улахан элиэтинэстээх, үлэһиттэн бэриниһлээх сыһыаны ирдир ураты эйгэлээх идэ буолар. Манна сыһытара нөҕүө бүтүн тэрилтэ, нэһилиэк, улуус сайдыытын онкуллара эрэ буолбакка, нэһилиэһинэ таһымнаах олоһо быһаарыллар ытык аналлааһын ыйар тоғоростоох.

Биһиги улуустут тэрилтэлэрин, нэһиликтэрин араас сылларга үлэлээбит, үлэһит сылдыар буҕаалтырдыра, үп эйгэтин исписэлиһтэрэ соруктарыгар ураты кыһамнылаахтарын, үрдүк билиһилээхтэрин өрөспүүбүлүкэ таһымыгар куруук дьоһуннаахтык бэлэстиһиллэр.

Билигин улууспутугар киһинэммит бухгалтерия тэрилтэн, бэрт кедьүүстээхтик үлэлээн эрэр. Улуус үбүн хонтуруоллааһын биһир киһинтэн тэрилтэн, үрдүк таһымнаах исписэлиһтэринэн хаачылан, аныгы цифровой эйгэһи улуус үбүн ситимэ кедьүүстээхтик киллэрин ситиһиһит. Аныгылыи цифровой технология бырагыраамалара үлэһитлэригэр олук ууруллан, кыахтар улааттылар.

Билигин биһиги инникитигэр түмсүү уонна сайдыы соруктара тураллар. Онно үп үлэһиттэрэ кырата суох кылааттарынын киллэриһтэрэ дьин эрэһин. Уустук идэһитигэр ситиһиллэри баҕаран туран, тус бэйэһитигэр, чугас дьонгутугар доруобуйаны, дьиз кэргэннитигэр дьоллоох - илпээх олоһу баҕарабын!

Афанасий ЗАХАРОВ,
улуус дьокутааттарынын Сэбиэтин
бэрэссэдээтэлэ.

Убаастабыллаах Чурапчы улуунун үп, экономика уонна суот-учуот салаатын үлэһиттэрэ, үлэлээн ааспыт ытыктыыр бэтэрээннэрбит!

Чурапчы улуунун дьаһалтатын Үп салаататын аатыттан идэлээх бырааһынньыктынан ис сүрэхтэн эбэрдэлиһин!

Ааһар-суоттутур идэни баһылаан, суот-учуот эйгэтигэр өр сылларга ис сүрэхититтэн ылсан, үтүө суобастаахтык үлэлээн, күн бүгүн улуус социальнай-экономическай сайдыытыгар киллэрсэр кылааккыт кырата суобунан кизин туттабын, барҕа махтал тылларынын этэһин. Улуус үбэ-харчыта баар сокуоннарга уонна бүддьүөт политикатыгар олоһуран, сөпкө тыырыллан, былааннаах үлэ-хамнас хаамыыта түргэтиригэр уонна түмүктээх буоларыгар, туһааннаах үлэһитигэр элиэтинэстээх сыһыангытыттан үп, экономика уонна суот-учуот салаалара биһир өйүнэн-санаанан үлэлэһиннэриһтэн инники сайдыыбыт улахан тутулуқтаах, инникитээх.

Баҕарабын тус бэйэһитигэр, дьиз кэргэннитигэр дьоһун - мааны олоһу түгэһи көстүбэт уолбат-сүлпэт үрүлүйэр үбү, саха алмааһыны кытаанах, чиргэл доруобуйаны, толору дьолу-сорғуну, үрдүккэ дабайыыны, инникигэ эрэһи.

Таисия БРЫЗГАЕВА,
Чурапчы улуунун дьаһалтатын Үп
салаататын салааһаччыта.

— 2019 - АРАССЫЙАҒА ТЫЙААТЫР СЫЛА —

Сэттинньи 15 күнүгэр «Айылгы» улуустаагы норуот айымньытын дьэтигэр Арасыйаҕа Тыйаатыр сылынан итиннэ «Быара суохтар» көр-күлүү бөлөх тэриллэбитэ 15 сылынан кизиник биллибит киһи артыыскаата Мария Сергеева «Сэттэ мэтириэт» дьин айар кизэһтэ буолла. Көрөөччүлэр сааланы тобус-толору кэлбиттэр.

Испэктээги режиссер, СӨ култууратын туйгуна Мария Дьячкова туруорбут Оттон бу дьоро кизэһи Егор

“Айылгыга” – көр-күлүү кизэһтэ

Макаров уонна Елена Шадрина илпээн-саҕалаан ыттылар.

Бу күн көрөөччүлэртэн испэктээх туһунан санааларын иһиттим.

Евдокия Санжеева,
Чурапчы нэһилиэтин
олохтооһо:

— Арасыйаҕа Тыйаатыр сылынан сибээстээн ытыллыбыт Мария Сергеева үбүлүйдээх, үрдүк таһымнаах бенефис-кэһиһигэр сырыттым. «Быара суохтар» көр-күлүү бөлөх артыыстарын испэктээгин уонна киһэлэрин сөбүлээн көрөбүн. Киһээһи уһуллар, норуоттан тахсыбыт артыыс Мария Сергеева туттара-хаптара, сангарар-ингарэрэ дьонно олус тийимтиэ. Ханнык баҕарар оруолга чыбылхайдык оонньуур, барытабарсар. Олоххо буолар түгээннэри барытын итэһиһилээхтик көрдөрдө. Бүгүн истин бизнэр буолла. Олус күлгүм, дууһалыын сынньаным.

Варвара Капрынова,
Болтоно нэһилиэтин
олохтооһо:

— Бүгүнгү айар кизэһи туруоруута наһаа үчүгэй, сонун буолла. Барыта саналыы баҕайы буолбут. Элбэх киһи кыттыыны ылла.

Ордук «Мария уонна тыйаатыр» мэтириэтин сөбүлээтим. Испэктээх киһириэ, үчүлүүттэр олус үчүгэйдэр. Мария Сергееваны уруккуттан, оонньообут киһилэригэр да көрөн билэбин. «Быара суохтары» көрөөрү, Болтонотон ааттаан-суоллаан, анаан-минээн ырыа түмсүүттэн алта буолан көрө-истэ киһирибит. Улахан дуоһуууну ыппыбыт «Быара суохтар» курдук өссө көр-күлүү бөлөхтөрө бааллара буоллар бэрт буолуо эбит.

Мария Федорова,
Чурапчы нэһилиэтин
олохтооһо:

— Наһаа үчүгэй кизэһээһи сырыттым. Мария Сергееваны сахалыы, тэттик киһилэргэ оонньуурун көрөр этим. Бүгүн сонун, сана көстүүлэри көрөн олус сэргээтим. Ордук «Мария уонна ретро», «Мария Николаевна саамай сөбүлүүр оруоллара» дьин мэтириэттэрин сөбүлээтим. Барытыттан олус астынным, күлэн быара суох олордум. Күннээһи түбүктэн сэргэхсийдим, олус сынньаным.

Иги курдук, бу күн кэлбит дьон дуоһуя сынньанан, күлэн-үөрэн тарбастылар. «Быара суохтар» көр-күлүү бөлөһө инникитин да дьон сүргэтин көтөбөр араас көрдөөх испэктээхтэри туруораппарыгар

БЫРАЙЫАКТЫЫР САЛАЛТА - ТЫА СИРИ ЭР

Анна ЗАХАРОВА.

Мария СОБАКИНА,
урдук категориялаах иитээччи.

УЛУУС САЙДЫТЫГАР СУОТ-УЧУОТ ҮЛЭНИТТЭРИН КЫЛААТА УЛАХАН

1931 жыл бэс ыйын 27 күнүгэр Чурапчы оройуонугар Саха АССР Судаарыстыбаннай плановой хамыһыһыатын уурааба бигэргэнэн, оройуоннаабы плановой хамыһыһыа тэриллбитэ. Бу хамыһыһыаны Егор Михайлович Филатов, Никита Иванович Корякин, Александр Иннокентьевич Тетерин, Георгий Кононович Беляев уо.д.а. салайбыттара.

Чурапчы улууһугар 1932 сылтан 1995 жыл муус устар 27 күнүгэр диэри Чурапчы оройуонун дьокутааттарын Сэбиэтин иһинэн үл өдөлө тэриллэн үлэлээбитэ. Бастагы салайааччынан Григорий Дмитриевич Спелцов буолбута.

СӨ Үл министриэтибэтин иһинэн киирэр үл-хааһына салаата 2013 жыл сэттинньи 12 күнүнээби 29 нүөмэрдээх улуустаабы дьокутааттар Сэбиэтэрин быһаарытынан, Чурапчы улууһун муниципальнай тариллиитигэр бэриллэн, эрдэ үлэни опорбут үл-хааһына уонна экономика салааларын холбоон, үлкэ-экономикаба салаата туһунан юридическай сирэй буолан, 2014 жыл тохсунньу 1 күнүттэн үлэтин саҕалаабыта.

Билигин улуус дьаһалтатын, үл. экономика салаатыгар холбоон 24 үлэнит бүддьүөт уонна нолуок сокуоннарыгар опобуран, үлэни былааннаахтык аттаран үлэли-хамсыы олорор. Үлэниитэрүбү-харчыны сөпкө тыыран, туһалаахтык уонна сыаллаахтык туттуллаларын ситиһэн, бүддьүөттэн үбүлэнэр тэрилтэлэр үлэлэрэ харгыһа суох барарыгар күннэтэ кыһаллаллар. Ону таһынан федеральнай, өрөспүүбүлүкэтээби бырагыраамаларга улуус бүддьүөттүтэн утары үбү уган, граннары, субсидиялары ылыыга былааннаах үлэни ытталлар.

Тэрилтэ салайааччытынан Таисия Титовна Брызгаева, солбуйааччытынан Егор Евсеевич Сухаринов, бүддьүөт салаатын салайааччытынан Лидия Михайловна Саввина, учуот уонна отчуотунас отделын салайааччытынан Татьяна Васильевна Алжигитова, үл хамсааһынын сүрүннүүр уонна контуруоллуур отдел салайааччытынан Александр Павлович Макаров, экономика салалтатын салайааччы эбэһинээтин толорооччунан Юлия Семеновна Кардашевская үлэлииллэр.

Нэһиликтэринэн биригэ сомбуолонон, бэйэни салайыныы үлэтэ түмүктээх буолуутугар үлэлэһи — улуус үлэтин биир көрдөрүүтэ. Улууспут 17 нэһилигэр 36 финансист идэлээх исписэлиистэр, ол иһигэр 18 экономист, 18 буҕаалтыр бааллар. Экономист диэн нэһилиэк баһылыгын тутуах үлэниитэ буолар. Бүддьүөт эйгэтигэр сыл ахсын санаттан сана уларыһылар, ирдэбиллэр киирэн иһэллэр. Сыллаабы бүддьүөтү сөпкө тыыран, үбү-харчыны көдүүстээхтик туһаныы — экономист эбэһинээһэ. Онтон бу харчы биризмэтигэр, сөптөөхтүк туһуламмыт очека түһэрэ, кирибт-тахсыбыт үл суота-учуота, ыйдаабы, сыллаабы үгүс отчуоттары оноруу — буҕаалтыр үлэтэ.

Кинилэр сүрүн үлэлэрин таһынан, «Тыа сиригэр туруктаахтык сайыннарыы» федеральнай, благоустройство туһуламмыт бырагыраамаларга, араас бырайыактарга кыттан, граннары, субсидиялары ылары ситиһэргэ кыһаллаллар. Нэһиликтэрбитигэр сыллата улахан эбийиэктэр үлэбэ киирэллэр, халытаалынай өрөмүөннөр бараллар. Ол барыта нэһилиэк финансистарын үгүс түбүктээх, кэлииллээх-барыһаах үлэлэрин түмүгэ диэтэхпитинэ, сыһаппыт. Урукку көмүскэ нэһиликтэрбитигэр өр көмүскэ таһаарылаахтык үлэлээбит, ытыктыыр бэтэрээннэрбитин Спиридон Дмитриевич Борисовы, Марфа Романовна Антонованы, Екатерина Михайловна Васильеваны, Анна Михайловна Терюгинаны, Вера Алжигитовна Кардашевскаяны, Акулина Иннокентьевна Сергееваны, Марфа Гаврильевна Оногосованы, Татьяна Павловна Листикованы, Мария Федоровна Федорованы, Ирина Алексеевна Кузьминаны, Ольга Николаевна Пинигинаны, Иван Егорович Иванову, Анастасия Прокопьевна Романованы, Татьяну Дмитриевну Монастыревану, Лидия Прокопьевна Данилованы уонна да атыттары кизн тутта ааттыбыт.

Салайааччытыгар өр сылларга үлэлээбит Марфа Семеновна Оконешикова уонна Анатолий Васильевич Гуляевы истин тылларын ахтабыт.

Марфа Семеновна Оконешикова орго анал үөрэби 1949 сыллаахха бүтэрээбиттэн, төрөөбүт Чурапчытыттан харыс да сирин халбарыйбакка, кылаабынай буҕаалтыртан саҕалаан, сэбиэдиссэйэ тийэ үүнэн, 1987 сылга бочуоттаах сынныаланна барыар диэри үгүс суобастаахтык үлэлээбитэ. Дирин билиилээх, кытаанах ирдэбиллээх, үлэниитэригэр истин сыһыаннаах, чабылхай салайааччы этэ. Эдэр үлэниитэргэ үлэни таптыырга, эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһарга үөрэппитэ, настаабынныктаабыта. Үлэ дьысипилиинэтин кытаанахтык тутуһара уонна үлэниитэриттэн барыларыттан онугу ирдиирэ. Хас

биридди үлэнииттэн инструкциялары, нормативнай докумуоннары, КЗОТ ыстатыйаларын, бүддьүөт классификацияларын билэри ирдиирэ. Элбэх бэрэбиэркэлэр түмүктэринэн диринник ырытан көрөн, түмүк таһаарара. Отчуот хомуйуутун,

туттарыытын анаммыт биризмэтигэр туттарыы күүскэ ирдиирэ, үлэ кэмигэр оноһулларын күүскэ контуруоллуура. Марфа Семеновна оройуонга да, өрөспүүбүлүкэ да биллэр, ытыктанар салайааччы этэ. Үлэтин таһынан оройуонга ытыллар уопастыбаннай дьаһалларга көхтөөхтүк кытара. Кини үөрэппит — такайбыт идэлэрин баһылаабыт, биллэр финансистарынан Раиса Дмитриевна Шадрина, Владимир Ильич Птицын, Варвара Петровна Птицына, Михаил Николаевич Мохначевский, Марианна Федоровна Топстоухова, Евдокия Дмитриевна Соловьева, Мария Петровна Петрова, Ульяна Васильевна Старостина, Надежда Васильевна Макарова, Афанасий Михайлович Ефремов, Галина Михайловна Васильева уо.д.а. буолаллар. Сырапаах үлэтэ үрдүктүк сыаналанан, хас эмэ тегүллээн ССРС Үл. министриэтибэтин бочуотунай грамоталарынан уонна «Финансовый үлэ туйгуна» бэлээнэн наҕараадалаабыта. Саха АССР Үл. уонна страховка уорганнарын, ону

таһынан Чурапчытаабы сельсэбиэт бочуоттаах үлэниитэрин кинигэлэригэр аата суруллубута.

Анатолий Васильевич Гуляев оройуонга дирин билиилээх экономистин биллэр. 1990 сыллардаахха дойдунан буолбут ыһыллы — тобуллуу биризмэтигэр оччотообу баһылык Иван Степанович Сивцев экономическай отдел тэриллиитэ наадааһабын ыйбыта. Бэйэ бүддьүөтүн көмүскүүбүн диэн сөптөөх быһаарыныыны ылынан, сана тэриллибит отделга Анатолий Васильевич Гуляевы кылаабынай исписэлиинэн үлэбэ ыһырбыта. Кини сүрүн эбэһинээһигэр сөпхүостар эстиилэрин түмүгэр, хо-уолунайдарга чох бизрбэккэлэр, лимит көмүскээһинэ буолара. Сүрүннээн хо-уолунайдар матырыйаалынай — техническай баазалара ханыһыгар үлэлэспитэ. Сыала-соруга — экономическай ресурстары көмүскээн, сылы таһаарыы буолара. Аан бастагынан конденсат гааска көспүттэрэ.

Анатолий Васильевич ыһыллы кэмигэр үгүс үлэни ыһыллыта. Километраһынан,

тоннаһынан муус, мас сыанатын быһан бизрэрэ. 2000 сыллаахха пенсияба тахсарын саҕана «Коммунальнайдар» туруорсан, оччотообу баһылык Алексей Алексеевич Шадрин Анатолий Васильевичы кылаабынай экономистин анаабыта. 2002 сылга сана тэриллибит МТС тэрилтэтигэр бөбөргөтүүгэ диэн ааттаан, онно анаммыта. Үксүн сөтунан туттарын ордороро. Көмүүтэр кэлбит да кэмигэр бэйэтин суотугар эрэнэрэ. Ити курдук Анатолий Васильевич Чурапчы оройуона экономическай өттүнэн бөбөргүүрүгэр кылаата кырата суох диэн этиэххэ наада.

Бүгүнкү күнүгэ биһиги улууспут сайдыы саҕа саҕахтарын арылан олорор. Санаттан сана тутуулар сыллата дьэндэйэллэр, улуус уопсай сайдыытыгар элбэх былааннаах үлэ — хамнас ытыллар, Маныаха күн бүгүн улууска үлэни — хамсыы опорор үл уонна экономика эйгэтин үлэниитэрин киллэрэр кылааттара улахан.

Лидия САВВИНА.

Үл салалтатын туһунан истин өйдөбүлүм

Мин Дьокуускайдаабы кооперативнай техникум буҕаалтыр отделениетын бүтэрбитим. Идэбинэн абыһах сыл үлэлээн баран, атын тэрилтэлэргэ буҕаалтырдаабытым, онтон сельсэбиэскэ кирибитим. Оччолорго эдэр, билбэт буолан ыарыһатарым, онуоха үл салалтатын исписэлиистэрэ үөрэтэн-такайан бизрбиттэрэ.

Кинилэр туох сана уларыһыы киридэбинэ, сотору-сотору семинардара ытталлара. Онон биһиги нэһилиэк буҕаалтырдары кинилэртэн элбэххэ үөрөмүппүт.

Отдел сэбиэдиссэийинэн Марфа Семеновна Оконешикова, начаалынныһынан Раиса Дмитриевна Шадрина оччолорго кини финансовайдары кытта биригэ үлэлиирэ, кэллин туһунан баран, улахан

тэрилтэни салайбыта. Бүддьүөт экономика Михаил Николаевич Мохначевский, кылаабынай буҕаалтыр Марианна Федоровна Топстоухова, солбуйааччы Мария Петровна Петрова кэллин кылаабынай буҕаалтыр буолбута. Исписэлиистэринэн Ульяна Васильевна Оконешикова, Надежда Васильевна Дьячкова улааппыттар.

Чурапчытаабы райсэбиэт үбүн салалтата өрөспүүбүлүкэбэ үчүгэй үлэлээбинэн биллэрэ, ол туһунан хаһыакка тахсара. Кинилэр үрдүк билиилээх, культуурааах, бэйэлэрин эбэһинээһинэн энимиэ суох толорор буолан, биһиэхэ истин сыһыаннаахтара. Бу тулуурдарын! Отчуот саҕана болдьодо ыган каллэбинэ, холкуларын олус себэ санааччымы, ити иһин кинилэргэ махтаһым мунура суох. Кинилэри

кытта алтыһан үлэлээбиллэрин кизн туттабын.

Марфа Семеновна Оконешикова, Раиса Дмитриевна Шадрина, райсэбиэт бэрэссэдээтэлэ Алексей Алексеевич Шадрин уонна Михаил Николаевич Мохначевский оройуон финансовай — экономическай сайдыытыгар улахан үтүөлээх-өһөлөөх, биллиилээх салайааччылар этэ. Кинилэр үлэлэрэ кэлэр көлүөнэлэргэ холобур буола турдун диэн баҕа санаабын этэбин.

Екатерина ВАСИЛЬЕВА, үлэ бэтэрээнэ, судаарыстыбаннай сулууспа туйгуна, Болугур нэһилиэгин Бочуоттаах гражданина.

ЧУРАПЧЫ - УСПУОРТ ТУОНАТА

Чурапчы улуунун успуорка салаатын "Сана олох" хаһыакка тахсар анал сыһыарыыта

УЛАХАН СИТИНЬИ ТҮҤҮЛГЭТЭ

дойдуга саха тустууктара тахсалларыгар бастагы хардыыны онорбуттарын, бу олус улахан ситиһии буоларын тоһоҕолоон бэлиэтээтэ.

Семен Прокопьевич Макаров — дьин-чакчы саха сэмэй, хаһан даҕаны мин дэгиттэр ыспарсыаммын дэмнэтэх судургу киһи. Ол эрэри билиги кинини айылбаттан айдарылаах тириэньэр быһытынан билинэбит, кини үлэлээбит сыллаларыгар 15 успуорт маастарын, Саха АССР уонна Арасыйыа чөмпүйүөннэрин, призердарын дьарыктаан таһаарбыта. Кинилэр ортолоругар Арасыйыа успуордун маастара Станислав Захаров, Иван Ярыгин аатынан норуоттар икки ардыларынааҕы турнир призера Владимир Филиппов, Чурапчытаагы интэринээт-оскуола тириэньэр Альберт Макаров о.д.а. күн бүгүннэ дээрэ тириэньэрдэрин Семен Прокопьевич суолун батыһан, көнүл тустуу өрөспүүбүлүкэбэ сайдарын туһугар үлэлиин-хамсыы сылдьаллар.

Итинник этэн туран, улуус, нэһилиэк дьаһалталара, Семен Прокопьевич бары доһотторо, үөрэнээччилэрэ, үлэли сылдьар тэрилтэлэрэ, тэҥэ алтыһар тириэньэрдэрэ, улуус бөдөн тэрилтэлэрин салайааччылара, улуус тутаах салаатын начаалынньыктара бары кыттыһан, тумус туттар киһибиһигэр өрөгөйдөөх күнүбүн эбэрдэппин, чизэстэн туран ВАЭ 21-2140 мааркалаах "НИВА" массыына кулунун туттардылар.

Семен Прокопьевич олус долгуйан туран, барыларыгар диринник махтанна, күрэхтэһээччилэргэ ситиһиини, кыайыыны-хотууну баҕарда.

Икки күннээх турнирга уопсайа 8 улуустан 147 кыттааччы кэлэн, икки көбүөрүнэн 9 ыйааһынна күрэхтэһиини саҕалаатылар. Уопаттар чакчы даҕаны бэлэмнээхтэрин, оттон тириэньэрдэр иитиллээччилэригэр олус болгомтолоохтук сыһыаннаһалларын көрдөрдүлэр. Ол курдук, 28 киилэ ыйааһыннаах бөҕөстөргө 1 миэстэ — Гоша Неустроев (Чурапчы), 2 миэстэ — Сайдам Федоров (Чурапчы), 3 миэстэ — Валентин Долдаков (Дирин) уонна Айхал Павлов (Чурапчы) буоллулар. 30 киилэ ыйааһынна 2 миэстэ — Эрхан Смирников (Чурапчы), 32 киилэ 2 миэстэ — Юра Теев (Мугудай), 3 миэстэ — Проня Литвинцев (интэринээт-оскуола) уонна Владик Тихонов (интэринээт-оскуола), 35 киилэ 1 миэстэ — Күндүл Местников (интэринээт-оскуола), 2 миэстэ — Валера Корякин (интэринээт-оскуола), 3 миэстэ

— Айтал Эверстов (Дирин) уонна Никита Элясов (интэринээт-оскуола), 40 киилэ 2 миэстэ — Ньургустан Христофоров (интэринээт-оскуола), 44 киилэ 1 миэстэ — Артур Попов (интэринээт-оскуола), 3 миэстэ — Ньургун Степанов (Чурапчы) уонна Лука Далбаев (Дирин), 48 киилэ 1 миэстэ — Артур Кузьмин (интэринээт-оскуола), 2 миэстэ — Юра Старостин (Чурапчы), 52 киилэ 1 миэстэ — Сахамин Егоров (интэринээт-оскуола), 2 миэстэ — Петя Яковлев (Мугудай), 52 киилэ 1 миэстэ — Айаал Дьячкова (Чурапчы) буоллулар.

Уопаттарга үөрэхтэригэр, күрэхтэһиилэргэ ситиһиилэри, өссө даҕаны улуус чизин кемүскээн, пьедестал үрдүкүтэригэр тахсалларыгар баҕарыабын.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Сыһыарыыны бэлэмнээтэ Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

СЭРГЭХТИК ТЭРИЙЭН ЫЫТАБЫТ

«Кыталык» уһууаан бэлиэ күннэри оҕолорго тийимтиэ ына, араастык толкуйдаан ыытар. Ол курдук, ийэ-аҕа, кыыс-уол күннэрин, оҕа уратытык тэрийэбит.

Хаһыс да сыйлытын Сомоболоһуу күнүн, олус саргахтык ыытабыт. Эрдэттэн нэдиэлэтээҕи иитэр былаанна киллэрэн, күн аайы бөлөхтөрүнэн араас дьарыктар буолаллар. Быйыл бөлөхтөрүнэн араас омук куукулаларын, оҕолор бэйэлэрэ таппан ылбыт норуоттарын тустарынан лэлбук

арааһын төрөппүттэрин кытта онордулар. Маны таһынан дойдуну былаахтарын уруһуйдаан кырааскалаатыбыт, муусукаларын иһиттибит, хас биридди норуот ураты хамсаныларын көрдөрдүбүт, остуол оонньууларын оонньоотубут. Нэдиэлэбит түмүктүүр дьаһалыгар оҕолор уонна үлэһиттэр бары араас омук таһаһын таннан, үнүкү киэһэтинэн түмүктэтибит. Үлэһиттэр биридди норуот үнүкүтүн үнүкүлээн, ол норуот тылынан санаран, оҕолорго дириҥ ис хоһоонноох өйдөбүлү, үөрүүнү-көтүүнү бэлэхтэтибит.

Түгэнинэн туһанан, төрөппүттэрибитигэр махтанабыт, инникитин да уһууаан иитэр-үөрэтэр үлэтигэр оҕолорбут сайдалларын туһугар бииргэ түмсэн үлэлиэбин диин баҕара хаалабын.

Елена СЕМЕНОВА,
«Кыталык» уһууаан иитээччитэ.

— КУОНКУРУС —

Көхтөөхтүк кыттын!

Быйыл Саха сиригэр Пионерия хамсааһына төрүттэммитэ 95 сыла бэлиэтэммитэ. Бу бэлиэ түгүннэ ананан, оҕолорго араас хабааннаах тэрээһиннэр сыл устата ыытылаллар. Быыстапкалар, аһаҕас уруоктар, пионер баһаатайдары кытары көрсүһүү, аһаҕас кэпсэтии, пионерия устуоруйатын туһунан киинэни көрдөрүү, тимуровскай үлэлэр, «Пионерские воспоминания моих родных» ахтыы күрээс уо.д.а. Ахсынньы 5 күнүгэр, Оҕо хамсааһынын күнүн баттаһа. Пионерия сылын түмүктээһин дьаһала ыытыллыахтаах.

Сыл биир тутуах уонна өйдөбүннүк тэрээһинэ — Оҕо хамсааһыныгар аналлаах арт-эбийиэги туруоруу. Манна улуус дьокутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Афанасий Захаров илии баттааһыннаах күрэх балаһыанньата табыста. Анал хамыһыйа тэриллэн үлэ саҕаланан эрэр. Күрэх ирдэбилэ — оҕо хамсааһыныгар аналлаах «Вместе мы — Единое детское движение» арт-эбийиэк бырайыагы (тас көстүүтүн) оноруу. Арт-эбийиэк ис хоһооно — Оҕо хамсааһынын устуоруйатын арыыйахтаах, ол эбэтэр пионериаттан, Герой пионер Сима Сергеев аатыттан саҕалаан, күн бүгүнгү Арасыйытатааҕы Оҕо хамсааһынын (РДШ, ЕДД «Дьулуур») оҕолорго, ычакка, олохтоохторго тэрийдэхтээх. Балаһыанньа быһыытынан, 5-11 кылаас үөрэнээччилэрэ, педагог төрөппүт кыттар. Түгэнинэн туһанан, бу күрэххэ көхтөөх кыттыыны ылын диин ыгырабыт! Билсэр төлөпүүнүт: 89141063747.

Оксана ИГНАТЬЕВА,
Чурапчы улуусун үөрэх салалтатын
исписэлиһэ.

Оҕо сайдыытыгар хапытаал

Сэттинньи 14 күнүгэр «Тулукчаан» уһууаанна «Инвестиции в будущее ребенка» диэн төрөппүт бастаагы бэстибээлэ ыытылынна. Барыта 84 киһи кыттыыны ылла.

Бу күн кэпэктиип төрөппүт дойдуга сыһааннаах өйү тургутар викторинаны онорон, төрөппүттэри сэрэгхситтэ. Ону тэнэ биир сүрүн дьаһал «Инвестиции в будущее ребенка» диэн сэмэинээр буолла. Манна элбэх оҕолорх ийэ Мария Сивцева оҕону иитиһэ тус ныматын кэпсэттэ. «Улыбка» уһууаан логотипа Светлана Артемьева оҕо түргэнник, сөпкө санарыгар аналлаах сүбэлэри биэртэлээтэ. Оттон «Алмазкредитсервис» кирэдьиит кэпэрэтибин үлэһитэ Ангелина Попова үбү хайдах сөпкө туттарга, оҕо анаан табыгастаахтык харчы мунньунар туһунан кэпсэттэ.

Маны таһынан уһууаан талааннаах үлэһиттэрэ араас хабааннаах маастар-кылаастары ыытылар. Ол курдук, төрөппүттэр оҕуруону тилэн араас кизгэллэри онорорго, баайы сабынан сымнаһас оонньуу уонна араас быһыылаах бэргэһэни тигэргэ, танаска-салка ойуулары уруһуйдуурга, араас кээмэйдээх кыраһыабай холбукалары онорорго, сабынан, оҕуруонан кизгэллэри тигэргэ, бырааһынныктаабы остуолу кизгэтэргэ үөрэннилэр. Итини тэнэ киһи бэйэтигэр хайдах эрэллээх буолуохтаабын, лидер буоларга ханнык хаачыстыбалаар наадаларын туһунан, ону таһынан киһи туруоруммут сыалын ситиһэригэр аналлаах кинигэлэри сүбэлэтилэр. Киһи этин-сиинин чэбдигирдэр тэриллэри онорорго үөрэттилэр. Ханнак оонньуурдар оҕо өйүн-санаатын сайыннарыан сөптөөбүн көрдөрөн быһаардылар.

Бастаагы төрөппүт бэстибээлин түмүгүнэн резолюция ылыннылар. Ол курдук, төрөппүтү кытта үлэ саҕа көрүннэрин көрдөөһүн, төрөппүт бэстибээлин иккис түлүмэтин салгыы ытыы уонна информацияны киэнник тарҕатар сирэстэбэлэр нөҕүө үлэ уопутун тарҕатыы.

Ити курдук, төрөппүттэр оҕолоро ситиһиһлээх, доруобай, дьонун дьон буола улааталларыгар көмө буолар үгүс сананы билэн, бэйэлэрин кытта санаа атастаһан тарҕастылар.

Марфа ПЕТРОВА.

— ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛА —

Венерическэй ыарыылартан харыстананын

Венерическэй ыарыы (грек тылыттан Венера — таптап танарата) үксүн төрүүр-уһуур уорган нөҕүө, эр киһи уонна дьахтар сылдыкхастарына киһиттэн киһиэхэ бэриллэр. Бу ыарыыларын киһи-аймах былыр-былыргыттан ыалдьар. Бу ыарыыга гонорея, сифилис, трихомониаз, хламидиоз, микоплазмоз, урогенитальнай герпес уонна аногенитальнай бороодавка кирииллэр.

Бу ыарыынан, статистика көрдөрөрүнэн, үксүн эдэр дьон ыалдьаллар, ол эрэри саастаах дьон бырыһыана кыра да буоллар эмиэ баар. Онон половой олоһунан олоһор киһи бэйэтин венерическэй ыарыылартан хайдах харыстанары билэргэ, Венерическэй ыарыыларын дьон үксүн сана көрсүбүт, үчүгэйдик билбэт, түбэһиэх киһини кытта сылдыһыларын ыалдьаллар, элбэх киһи аһы утагы иһэн баран итинник быһыылар, сороһор киминин сылдыһыларын да өйдөөбөттөр.

Сорох ыарыылар баалларын тутатына биллэрбэттэр, киһи ыалдыбытын бэйэтэ да билбэт. Сылдьан эрэ биллэбэттэринэн, көстүбэттэринэн киһини көйөн сиир ыарыы. Ардыгар сибии биэриэхтэрин сөп. Сибиилэр маннак буолаллар: сифилис — половой уорганна 1 эбэтэр 2 баас тахсар, онтон бэйэтэ аһар, ол кэмнэ иска уонна көхсүгэ аллергия курдук бэтинэлэр тахсаллар, эмиэ кэлин онуук тахсыбат буолар. Оччоҕо быраас аналлыһан эрэ диагноһы туруорар. Гонореяга эр дьонго половой уоргантан иринэ беҕө тахсар, ыалдьар, аһыйар. Онтон трихомониаз, микоплазмоз, хламидиоз сибиикэ суох сылдыһаллар, ардыгар дьахталларга кыратык куһаҕан баҕайы сыттаах, араас, күөх

салын кэлиэн сөп, эр дьонго ордук сарсыарда өттүгэр иктиир ханаалыттан аһыйах дьэҥкир эбэтэр сырдык өнөөх салын тахсыан, иктиир ханаалын аһыйаан, кыһытыан сөп.

Сорох ыарыы уһунуук уһаан, тэнийэн, дириҥээн, хроническай көрүнүгэ кубуллудаһына, киһи улахан (сүрүн) сүһүөхтэрин, сүрэбин сүһүрдүөн, истэрин мөлтөтүөн сөп, хат дьахтар оҕото куотуон, оҕото сайдыбаха хаалытыгар, дьахтар эбэтэр эр киһи оҕото-уруута суох буолуутугар тиэрдээн сөп.

Оҕоломмотох кэргэниилэр, оҕото куоллут дьахталлар, саҕа ыал буолар эдэр дьон, түбэһиэх, албаска эбэтэр бэрээдэгэ суох партнерун уларытар киһи хайаан да бу ыарыыларга бэрэбэркэлэнэрэ наадалаах.

Бу ыарыылартан сэрэтии ньымалара:

- Венерическэй ыарыылар төрүүттэрэ, аргыстара буолар арыгыттан akkaастан!

- Презерватив диин харыстанар ньыманы наадалаах түгэннэ туһан!

- Түбэһиэхчэ эбэтэр кылгас кэмнэ билсэбит киһигин кытта половой сылдыһыттан туттун!

- Хайа баҕарар киһи половой сылдыһы түмүгэр бэрлэлэр сыстыганнаах ыарыылар тустарынан, ыарыы киһиэхэ содулун, дьайытын уонна харыстанар ньымалар тустарынан билэрэ наада!

- Чэгиэн доруобуулаах буоларга дьулуһ, чөл олоһу тутус!

Сахалы НОГОВИЦЫНА,
улуустаабы киин балыһа
дерматовенеролог-бырааһа.

Наслелный Совет депутатов Муниципального образования «Халхсүтсий наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)
VII сессия РЕШЕНИЕ № 24
от «18» октября 2019 г.

О внесении изменений в Положение "О налоговой политике по местным налогам МО «Халхсүтсий наслел» Чуралчинского улуса (района) РС (Я)"
Наслелный Совет депутатов муниципального образования «Халхсүтсий наслел» РЕШИЛ:

В соответствии с Федеральным законом 29.09.2019 № 325-ФЗ «О внесении изменений в части первую и вторую Налогового кодекса Российской Федерации», Федеральным законом от 15.04.2019 № 63-ФЗ «О внесении изменений в часть вторую Налогового кодекса Российской Федерации и статью 9 Федерального закона» внести в Положение «О налоговой политике по местным налогам МО «Халхсүтсий наслел», принятого решением наслежного Совета депутатов № 53 от 20 ноября 2014 года, (с изменениями от 10.10.2015г. № 2 и от 26.11.2016г. № 56) следующие изменения:

1. в статье 1 абзац 3 подпункта 1.1 пункта 1 дополнить словами «(за исключением земельных участков, приобретенных (предоставленных) для индивидуального жилищного строительства, используемых в предпринимательской деятельности)»;

2. в статье 1 абзац 4 подпункта 1.1 пункта 1 изложить в следующей редакции: «не используемых в предпринимательской деятельности, приобретенных (предоставленных) для ведения личного подсобного хозяйства, садоводства или огородничества, а также земельных участков общего назначения, предусмотренных Федеральным законом от 29 июля 2017 года № 217-ФЗ «О ведении гражданами садоводства и огородничества для собственных нужд и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»;

3. в статье 3 слова «и сроки», «сроков» и «Уплата налога производится по истечении налогового периода не позднее 20 февраля года, следующего за истекшим налоговым периодом» исключить;

4. Настоящее Решение распространяется на правоотношения, возникшие с 1 января 2020 года. Пункт 3 настоящего решения вступает в силу с 1 января 2021 года.

5. Настоящее Решение вступает в законную силу после опубликования в газете «Саха олох».

Т.Л. ТАРАСОВ,
председатель наслежного Совета депутатов
МО «Халхсүтсий наслел».

Наслелный Совет депутатов муниципального образования «Кытанахский наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)
Сессия 47
31 октября 2019 г.

РЕШЕНИЕ № 122
О внесении изменений в положение «О налоговой политике по местным налогам МО «Кытанахский наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)»

Наслелный Совет депутатов муниципального образования «Кытанахский наслел» решил:

В соответствии с Федеральным законом от 29.09.2019 г. №325-ФЗ «О внесении изменений в части первую и вторую Налогового кодекса Российской Федерации», Федеральным законом от 15.04.2019 г. №63-ФЗ «О внесении изменений в часть вторую Налогового кодекса Российской Федерации и статью 9 Федерального закона», внести в Положение «О налоговой политике по местным налогам МО «Кытанахский наслел», утвержденного Решением наслежного Совета депутатов от 10 ноября 2014 года № 172 (с изменениями от 25 ноября 2016 года) следующие изменения:

1. В статье 1 абзац третий подпункта 1.1 пункта 1 дополнить словами «(за исключением земельных участков, приобретенных (предоставленных) для индивидуального жилищного строительства, используемых в предпринимательской деятельности)»;

2. В статье 1 абзац четвертый подпункта 1.1 пункта 1 изложить в следующей редакции: «не используемых в предпринимательской деятельности, приобретенных (предоставленных) для ведения личного подсобного хозяйства, садоводства или огородничества, а также земельных участков общего назначения, предусмотренных Федеральным законом от 29 июля 2017 года № 217-ФЗ «О ведении гражданами садоводства и огородничества для собственных нужд и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»;

3. В статье 3 слова «и сроки», «сроков» и «Уплата налога производится по истечении налогового периода не позднее 20 февраля года, следующего за истекшим налоговым периодом» исключить;

4. Настоящее решение распространяется на правоотношения, возникшие с 1 января 2020 года. Пункт 3 настоящего решения вступает в силу с 1 января 2021 года.

5. Настоящее решение вступает в законную силу после опубликования в газете «Саха олох».

Е.Н. ПОТАПОВ,
председатель наслежного Совета депутатов
муниципального образования «Кытанахский наслел»
Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия).

Е.Н. ПОТАПОВ,
глава муниципального образования «Кытанахский наслел»
Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия).

Республика Саха (Якутия) Чуралчинский улус (район) наслежный Совет муниципального образования «Ботугурской наслел»
СЕССИЯ № 24
РЕШЕНИЕ № 69

от «11» ноября 2019 г.
с. Мындагай
О внесении изменений в Положение «О налоговой политике по местным налогам муниципального образования «Ботугурской наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)»
Наслелный Совет депутатов муниципального образования «Ботугурской наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) решил:

В соответствии с Федеральным законом 29.09.2019 № 325 – ФЗ «О внесении изменений в части первую и вторую Налогового кодекса Российской Федерации», Федеральным законом от 15.04.2019 г. № 63 – Российской Федерации, Федеральным законом от 15.04.2019 г. № 63 – ФЗ «О внесении изменений в часть вторую Налогового кодекса Российской Федерации и статью 9 Федерального закона», внести в Положение «О налоговой политике по местным налогам МО «Ботугурской наслел», принятого решением наслежного Совета депутатов № 76 от 30 октября 2014 года (с изменениями от 25.11.2016 г. № 139 и от 10.10.2019 г. № 68/1) следующие изменения:

1. в статье 1 абзац 4 подпункта 1.1. пункта 1 изложить в следующей редакции: «не используемых в предпринимательской деятельности, приобретенных (предоставленных) для ведения личного подсобного хозяйства, садоводства или огородничества, а также земельных участков общего назначения, предусмотренных Федеральным законом от 29 июля 2017 года № 217-ФЗ «О ведении гражданами садоводства и огородничества для собственных нужд и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»;

2. в статье 1 абзац 6 подпункта 1.1. пункта 1 исключить;

3. дополнить статьей 3 следующего содержания: «в разделе 1:

«1. Установить следующий порядок сроков уплаты земельного налога: Организация уплачивает сумму авансовых платежей по налогу не позднее последнего числа месяца, следующего за отчетным периодом как одну четвертую соответствующей налоговой ставки процентной доли кадастровой стоимости земельного участка по состоянию на 1 января года, являющегося налоговым периодом. Уплата налога производится по истечении налогового периода не позднее 20 февраля года следующего за истекшим налоговым периодом.»

4. В статье 3 слова «и сроки», «сроков» и «Уплата налога производится по истечении налогового периода не позднее 20 февраля года, следующего за истекшим налоговым периодом» исключить;

5. Настоящее Решение распространяется на правоотношения, возникшие с 1 января 2020 года. Пункт 4 настоящего решения вступает в силу с 1 января 2021 года.

6. Настоящее Решение вступает в законную силу после опубликования в газете «Саха олох».

А.Н. ФЛЕГОНТОВА,
председатель наслежного Совета депутатов МО
«Ботугурской наслел».

— 01 ИИТИННЭРЭР —

Баһаартан сэрэхтээх буолун!

Саха Сириг урдунан, бу сүл, сэтими 14 күнүгэр дьаһанынан, 2275 баһаар учуоттанан турар (АЛПГ-729, 2572 кыра ымайык), матырыйалнай хоромчу 37963842 солкуобайга тэннэстэ. Уокка киһи былыдыныта -51 (АЛПГ-63 киһи), эмсэбэлээһин-51 киһи (АЛПГ-48 киһи). Баһаар 90 бырыһыана олорор дьондо-уокка тахсыталаата. Чуралчы улуугар бүгүгү күнгэ 21 баһаар баһизтэнэ, онуоха 3 оҕо уокка эмсэбэлээтэ. Былырын, 2018 сүл бачаларыгар 21 баһаар тахсыта баһизтэммит, 1 киһи баһаарга былыдыммыт.

2019 сүл сабаланыбыттан итинэн хааччылар эбийиэктэргэ баһаар туруута-9, хомулунайдарга -8 баһаар, дизельнай электростанцияга-1.

Баһаар тахсарыгар хаппаан туруга улахан суолтаны быһаарар. Эмискэ суолтан тымыһыта, ол эбэтэр күлүннү, кыһынны ыйдарга күстээхтик уоту оттуу сабаланаар. Баһаар элбээһинэ ити сезоннарга баһизтэнэр. Холобур, сэрэтии үлэтин түмүгэр дьон үбэ-харчыта, оҕытти баһаартан харыстанар, дьаһанар кыага суобууттан оттук сезонугар баһамэ суох буолар. Эбэтэр уоту оттон баран дьаһаайдык сыманнаһыттан, көрүүгэ-иститтэ суох хаалларыттан буолуон сөп. Оттуллар оҕо ирдэбилгэ эппизиттирин курдук дьаһаныллыахтаах. Былырын 2018 сүлгэ күлүннү оттук сезонугар

жириэкхиттээн ыла, сааскы ыйдарга дизри, аһаарда оттуллар оҕохтон сылтаан, элбэх баһаар тахсыбыта. Улахан тымыһылар түтүктэрин итинэн оҕо эрдэттэн барыбаркаллыахха, өрөмүөнүөххэ наада. Оҕо үчүгүйдик сатыыр киһиэхэ онорторор ирдэнэр. Оҕо турбатын 3 ыйга биридэ күлүн ыраастаныллыахтаах. Аһаар куука оттор кутталлаах, сорох дьон түргэнник отто оксоору, уматыгы – бензини, кыраһыны тутталлар. Аһаар сабылларгына сөп түбүһэр маһы оттоуахтаахт. Оҕо куука оттон баран хайаан да контуруоллуур наада. Оҕо оттуутун кыра оболорога найылаамаан. Күл дьийэттэн тэйтти, дьон-сэргэ сылдыбат сиригэр тобуллуохтаах. Аһаар куустээх тыаллаах күн баанньык, гараас оҕоһун оттууан. Улаһиыр эппизиттээх мистэбүтигэр эбийиэкс оһолулуубут инструкциянан улаһиригит булгуччу ирдэнэр.

Өскүтүн, баһаар буолар түтэнигэр, баһаарынай чааска эрийэр нүөмүрдэри умнумаан. 01, суотабай төлөпүнөнү 101, 112 нүөмүрдэр.

Баһаартан сэрэхтээх буолун!

Марианна ЗАХАРОВА,
Чуралчытаабы 38 нүөмүрдээх уоттан
быһыһыыр этэрээт инструктора.

Наслелный Совет муниципального образования «Телейский наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)

РЕШЕНИЕ №24
Сессия XI

с. Телей-Диринг от «14» ноября 2019 г.

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПОЛОЖЕНИЕ «ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ «О НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКЕ ПО МЕСТНЫМ НАЛОГАМ МО «ТЕЛЕЙСКИЙ НАСЕЛ» ЧУРАЛЧИНСКОГО УЛУСА (РАЙОНА) РС (Я)»

В соответствии с Федеральным законом от 29.09.2019 №325-ФЗ «О внесении изменений в части первую и вторую Налогового кодекса Российской Федерации», Федеральным законом от 15.04.2019 №63-ФЗ «О внесении изменений в часть вторую Налогового кодекса Российской Федерации и статью 9 Федерального закона», Наслелный Совет депутатов муниципального образования «Телейский наслел» РЕШИЛ внести в Положение "О налоговой политике по местным налогам" МО «Телейский наслел», утвержденного Решением наслежного Совета депутатов от 14 ноября 2014 года № 26 (с изменениями от 14.11.2016 г. решения №27) следующие изменения:

1. В статье 1 абзац третий подпункта 1.1 пункта 1 дополнить словами «(за исключением земельных участков, приобретенных (предоставленных) для индивидуального жилищного строительства, используемых в предпринимательской деятельности)»;

2. В статье 1 абзац четвертый подпункта 1.1 пункта 1 изложить в следующей редакции: «не используемых в предпринимательской деятельности, приобретенных (предоставленных) для ведения личного подсобного хозяйства, садоводства или огородничества, а также земельных участков общего назначения, предусмотренных Федеральным законом от 29 июля 2017 года № 217-ФЗ «О ведении гражданами садоводства и огородничества для собственных нужд и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации»;

3. В статье 3 слова «и сроки», «сроков» и «Уплата налога производится по истечении налогового периода не позднее 20 февраля года, следующего за истекшим налоговым периодом» исключить;

4. Настоящее решение распространяется на правоотношения, возникшие с 1 января 2020 года. Пункт 3 настоящего решения вступает в силу с 1 января 2021 года.

5. Настоящее решение вступает в законную силу после опубликования в газете «Саха олох».

Председатель наслежного Совета Глава муниципального образования «Телейский наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия).

И.В. НИКОЛАЕВ,
председатель наслежного Совета депутатов МО «Телейский наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия),
И.В. НИКОЛАЕВ,
глава МО «Телейский наслел» Чуралчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия).

Өр сылларга улуустаабы киһи балыһаа оҕо быраһынан үтүө суобастаахтык үлэлээбит Саха Өрөспүүбүлүкэтин дорусбууа харыстабыллар туйгуна, улуустаабы киһи балыһаа Бочуоттаах бэтэрээнэ

ТАРАСОВА Прасковья Павловна
уһуннук, ыараханньык ыалдьан олохтон туораабытынан, оболоругар, сизэнэригэр, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тирээбит.

Чуралчытаабы киһи балыһаа кэлэктибэ, профкома, оҕо сулууслатын үлэһиттэрэ, бэтэрээннэр сэбиэттэрэ.

Талталлаах уолум, күндү быраалгыт, тааһым, Чуралчы нэһилиэтин олохтооҕо
НЕУСТРОЕВ Михаил Афанасьевич
бу дьыл сэтими 15 күнүгэр уһуннук, ыараханньык ыалдьан, эдэр саһыгар олохтон туораабытын аймахтарыгар, билэр дьонугар дириг кутуртуйан туран иһитинэрэбит.

Иизтэ, эдьийдэрэ, сизэн быраата.

Кутурбаммытын тирээбит.

Бырааттара Миша Неустроев ыараханньык ыалдьан олохтон туораабытынан, санаастарыгар Зинаида Михайловнага, балтыларыгар Таяҕа, Күннэйгэ, Дьулустанна Чичигинаростар, Маркоатар, Соломостар.

Талталлаах оҕото, бырааттара Неустроев Михаил Афанасьевич ыараханньык ыалдьан олохтон туораабытынан, иизтигэр, өр сылларга биридэ олорбут ыкса ыалларыгар Зинаида Михайловнага, биридэ төрөөбүттэригэр Татьянага, Күннэйгэ ыкса ыаллара.

Одьулуун нэһилиэтин олохтооҕо, күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, үлэ, тыл бэтэрээнэ

ДРОГУНОВА Елена Ивановна
бу дьыл, сэтими 15 күнүгэр уһун ыарахан ыарыһыттан олохтон туораабытын билэр дьонугар, аймахтарыгар дириг кутуртуйан туран иһитинэрэбит.

Оболоро, сизэнэрэ.

Кутурбаммытын тирээбит.

Одьулуун нэһилиэтин ытык кырдыаһа, үлэ, тыл бэтэрээнэ Дрогунова Елена Ивановна ыарахан ыарыһыттан олохтон туораабытынан, оболоругар, сизэнэригэр, чугас аймахтарыгар Одьулуун нэһилиэтин дьаһаһтаа, пенсионердар сэбиэттэрэ.

Одьулуун нэһилиэтин олохтооҕо, үлэ, тыл бэтэрээнэ, элбэх оҕо иизтэ, эбэлэрэ Дрогунова Елена Ивановна уһун ыарахан ыарыһыттан олохтон туораабытынан, ыыһыгар, үлэһиттэригэр Елизавета Семеновна Потаповага, киһи дьиз кэргэнигэр, оболоругар, чугас аймахтарыгар Хайахсытаабы "Күннэй" уһууһан кэлэктибэ.

Ытыктыыр эдьийдэрэ Дрогунова Елена Ивановна ыалдьан олохтон туораабытынан, оболоругар, сизэнэригэр, хос сизэнэригэр, ийиһиттэригэр, күтүөттэригэр Чуралчытан, Дьокуускайтан эдьийгэ Мотуоуна оболоро Иустиновтар.

Кылаабынай эрдэктэр - Л.В. ГОРОХОВА,
Кылаабынай эрдэктэри солбууһааны - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Эппизиттир сакриэтэр, сурук отдела - А. Н. ЗАХАРОВА,
Энциклопедия, тыа харыыстыбатын отдела - А.М. СПЕЦЦОВ
Карсэпадыһынар - С.А. ЖЕНДРИНСКЭЙ, М.В. ПЕТРОВА
Таннааны - Л.К. ПОЛОВА,
Бэһэттээһин - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийсн таһаарыһааччылар: ОР
Правительствата, Чуралчы улуусун
"Саха олох" редакция-издательской
холбоһук автономнай учреждение.
Российской Федерации Российнаахтар
СР управлениһыгар 2012 с. кулун тутар
15 күнүгэр регистрацияһыт нүөмүрэ
- ПИ №ТУ14-0238.

Редакция, издатель
аадырыһа: 678670, Чуралчы
сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
Телефоннарыт: редактор
- 41-332, отдаллар - 41-265,
41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru,
сайт: sanaoloh.ru,
instagram: @sanaoloh

Баччаа сааһа: № 87 (1164)
Кээмийэ: 1,5 боч. лист
Аһаһаа 1050. Хаһыат саһаһаа: 15

Аһаһаа суоттар иһиттэр саһаа редактор
таһаарыһааччылар, уоттара сит иһиттэр
аһаһаа, суоттар иһиттэр чаччылар
аһаһаа, суоттар иһиттэр чаччылар
аһаһаа, суоттар иһиттэр чаччылар